

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
Ύμηττου 47-51, 161 21 Καισαριανή. Τηλ. 01-7224123 FAX 01-7223584
(Internet) <http://www.imkby.gr> (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ1/3/670

Έν Καισαριανῇ τῇ 23 ἡ Νοεμβρίου 2000

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ 4

Πρός
τούς Πανοσιολογιωτάτους καί Αιδεσιμωτάτους
Προέδρους τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

ΘΕΜΑ: Ἐκδοσις Ἀδειῶν Γάμου.

Ἀγαπητοί πατέρες καί ἀδελφοί,

Ὅπως γνωρίζετε, τό Ἱερό Μυστήριον τοῦ Γάμου εἶναι μία σοβαροτάτη ἐκκλησιαστική πρᾶξις καί πρέπει νά τελεῖται μέ πιστή ἐφαρμογή, πρό τῆς ιερολογίας καί κατ' αὐτήν, τῶν κειμένων ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων καί τῶν νόμων τῆς Πολιτείας, ἡ τυχόν παράβασις τῶν ὁποίων συνεπάγεται ὄχι μόνο τήν ἀκύρωσί του, ἀλλά καί πειθαρχικές καί ποινικές εὐθύνες διά τόν ἱερέα, ὁ ὁποῖος εἰσηγήθη τήν ἔκδοσι τῆς σχετικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας.

Πρός ἀποφυγή, ὅθεν, ἀπευκταίων καταστάσεων καί μετά ἀπό τή διαπίστωσι ἱκανῶν ἐλλείψεων καί ἀταξιῶν κατά τήν σύνταξι αἰτήσεων κ.λπ. πρός ἔκδοσι Ἀδειῶν Γάμου ἀπό ἐνίους ἐφημερίους, ἀλλά καί πρός πλήρη ἐνημέρωσί σας, σχετικῶς μέ τήν ὑπάρχουσα νομοθεσία, κρίνομε ἀπαραίτητο νά σᾶς καταστήσωμεν γνωστά ὅσα στοιχεῖα ἀπαιτοῦνται, τά ὅποια καί πρέπει νά τηρῶνται ἀπαρεγκλίτως,

ΔΙΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΔΙ' ΕΚΔΟΣΙ ΑΔΕΙΑΣ ΓΑΜΟΥ

Α. Διά τήν έκδοσι Ἀδείας τελέσεως τοῦ Μυστηρίου τοῦ Γάμου, ὡς πρός τό κανονικό καί νομικό μέρος της, ἀπαιτεῖται ἡ πιστοποίησης α) τοῦ βαθμοῦ ἀγαμίας καί β) τοῦ ἀσχέτου τῆς συγγενείας τῶν μελλονύμφων μέ ἐπίσημα ἔγγραφα, ἐκδιδόμενα ἀποκλειστικῶς καί μόνον ὑπό Ἑκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς.

1. Τά ἔγγραφα αὐτά ὑποβάλλονται στήν Ἱερά Μητρόπολι, ἀφοῦ προηγουμένως τά ἐλέγξει καί τά ὑπογράψει ὑπευθύνως ὁ ἐφημέριος, ἔχοντας ἐλέγξει τήν γνησιότητα τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου, δηλαδή τήν ταυτοπροσωπία τῶν μελλονύμφων, τῶν κηδεμόνων (εἰς περίπτωσι ἀνηλίκων) καί τῶν μαρτύρων, προκειμένου νά βεβαιωθῇ τό ἄσχετο τῆς συγγενείας τῶν μελλονύμφων, οἱ ὁποῖοι καί θά ὑπογράψουν ἀπαραιτήτως ἐνώπιόν του.

Ὁ ἐφημέριος κατά τήν συμπλήρωσι τῶν στοιχείων ταυτότητας τῶν μελλονύμφων στήν οἰκεία στήλη, πρέπει, νά βεβαιωθῇ ὅτι οἱ εἰκονιζόμενοι στίς ταυτότητες εἶναι τά ἴδια πρόσωπα μέ ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἀναγράφονται στά πιστοποιητικά καί ὅτι ὑπάρχει ὁμοιότητα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ καθενός μεταξύ ταυτότητας καί τῶν Ὑπευθύνων Δηλώσεων.

2. Τά πιστοποιητικά ἀγαμίας (τύπου Β) ἐκδίδει ὁ ἐφημέριος τῆς κατοικίας τῶν μελλονύμφων, ὅταν αὐτοί διαμένουν ὑπέρ τά 3 ἔτη στήν ἐνορία. Ἐάν ὁ ἢ ἡ μελλόνυμφος δέν ἐγεννήθη στήν περιφέρεια τῶν Δήμων τῆς καθ' Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί διαμένει στήν ἐνορία διά διάστημα κάτω τῶν 3 ἐτῶν, αὐτοί θά προσκομίζουν πιστοποιητικό ἀγαμίας ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολι τῆς καταγωγῆς των. Τό ἄσχετο τῆς συγγενείας τῶν μελλονύμφων πιστοποιεῖ ὁ ἐφημέριος, στηριζόμενος στήν ἐνυπόγραφο δήλωσι δύο μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι ὑπογράψουν ἐνώπιον τοῦ ἐφημερίου στό ἐκδιδόμενο πιστοποιητικό ἀγαμίας καί μπορεῖ νά εἶναι δύο συγγενεῖς ἢ ἐν ἐλλείψει τούτων, δύο οἰκογενειακοί φίλοι.

Στό ἐκδιδόμενο πιστοποιητικό ἀγαμίας ἡ ἔννοια «Ἀγαμος» πρέπει νά προσδιορίζη καί τόν βαθμό τοῦ γάμου, στόν ὁποῖο πρόκειται νά ἔλθουν οἱ μελλόνυμφοι μέ τήν στερεότυπον

φράσι: «τυγχάνει ἄγαμος.....», ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως:

α) Ἐκ διαζεύξεως βάσει τοῦ ὑπ ἀριθμ.....Διαζευκτηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.....

β) Ἐκ χηρείας βάσει τῆς ἀπό.....Ληξιαρχικῆς Πράξεως Θανάτου καί

γ) ἐκ.....(εἰς οἵανδήποτε ἄλλη περίπτωσι πού θά τύχη), βάσει τῆς ἀπό.....δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία λύει τόν γάμο,

δυνάμενος (ἢ δυναμένη) νά συνάψῃ γάμο Πρῶτον (Α) ἢ Δεύτερον (Β) ἢ τρίτον (Γ) μετά τοῦ ἢ τῆς....., μέ τόν ὁποῖον (ἢ τήν ὁποίαν) «οὐδεμία συγγένεια ἔχει».

Στήν προσμέτρησι τοῦ βαθμοῦ τῶν γάμων βάσει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2320/1982 Συνοδικῆς Ἑγκυκλίου, θά πρέπει νά προσμετρῶνται ὅλοι οἱ τελεσθέντες προηγουμένως καί νομίμως λυθέντες γάμοι εἴτε πολιτικοί εἴτε οἰουδήποτε ἄλλου δόγματος.

Στήν ἐπισυναπτομένη στό πιστοποιητικό ἀγαμίας Ὑπεύθυνος Δήλωσι τοῦ Ν.Δ. 1599/1986 τήν ὁποία θά πρέπει νά υπογράψῃ **αὐτοπροσώπως** ὁ ἀναφερόμενος στό πιστοποιητικό ἀγαμίας μελλόνυμφος καί ἡ ὁποία θά ἀπευθύνεται ὀνομαστικῶς πρὸς τόν ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ὁ ὁποῖος πιστοποιεῖ τήν ἀγαμία τοῦ αἰτοῦντος καί ὅχι ἀπροσώπως πρὸς τόν Ἱερό Ναό, θά δηλώνεται τό ἑξῆς:

«Διαμένω μονίμως στήν ἐνορία ἀπό τοῦ ἔτους.....εἶμαι ἄγαμος καί (ἀπό τήν διάζευξί μου ἢ τήν χηρεία μου, ἀναλόγως μέ τήν περίπτωσι), ἕως τῆς σήμερον δέν ἔχω τελέσει ἄλλον θρησκευτικό ἢ πολιτικό γάμο, στήν Ἑλλάδα ἢ στό ἐξωτερικό καί προτίθεται νά ἔλθω σέ Πρῶτον (Α) ἢ Δεύτερον (Β) ἢ Τρίτον (Γ) γάμο μετά τοῦ (τάδε) ἢ τῆς (τάδε) μέ τόν ὁποῖον ἢ τήν ὁποία οὐδεμία συγγένεια ἔχω».

Δι' ὅσους ζητοῦν πιστοποιητικό ἀγαμίας καί οἱ ὁποῖοι διά διαφόρους λόγους διαμένουν στό ἐξωτερικό, τοῦτο θά ἐκδίδεται, ἀφοῦ προσκομισθῇ ἡ Ὑπεύθυνος Δήλωσις τοῦ Ν.Δ. 1599/1986 μέ τό ἀνωτέρω περιεχόμενο ὑπογεγραμμένη ἀπό τόν ἐνδιαφερόμενο, θεωρημένου τοῦ γνησίου τῆς ὑπογραφῆς τοῦ αἰτοῦντος ὑπό τοῦ ἀρμοδίου Προξενείου τῆς διαμονῆς αὐτοῦ στό ἐξωτερικό.

Στήν περίπτωσι πού ἔχει τελεσθεῖ προηγουμένως ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ, θά προσκομίζεται ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο Ληξιαρχικῆς Πράξεως τελέσεως πολιτικοῦ γάμου, ὁ ὁποῖος ἱερολογούμενος ὑπό τῆς Ἐκκλησίας, μεταξύ τῶν ἰδίων φυσικῶν προσώπων, δέν θεωρεῖται νέος γάμος καί δέν προσμετᾶται καί στήν Ὑπεύθυνο Δήλωσι ἐν προκειμένῳ θά δηλοῦται τό ἑξῆς:

«Ἔχω τελέσει πολιτικό γάμο μετά τοῦ ἤ τῆςκαί προτίθεμαι νά συνάψω μετ' αὐτοῦ ἤ αὐτῆς.....θρησκευτικῶς Πρῶτον (Α) ἤ Δεύτερον (Β) ἤ Τρίτον (Γ).....» συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω.

ΔΙΑΖΕΥΚΤΗΡΙΟ

α) Στά προσκομιζόμενα δικαιολογητικά τό Διαζευκτήριο πρέπει νά ἀναγράφη τήν ἐνδειξι «ΔΙΑ ΓΑΜΟΝ» καί νά προσδιορίζη καί τόν βαθμό αὐτοῦ.

β) Σέ περίπτωσι λυθέντος πολιτικοῦ γάμου, διά τήν τέλεσι θρησκευτικοῦ γάμου ὑποβάλλεται ἡ Ληξιαρχική Πρᾶξις τοῦ πολιτικοῦ γάμου μέ τήν ἐνδειξι τῆς λύσεως αὐτοῦ, καθὼς καί ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία λύει τόν τελεσθέντα πολιτικό γάμο.

γ) Διαζευκτήριο πού κατετέθη διά τήν τέλεσι πολιτικοῦ γάμου:

Στήν περίπτωσι αὕτη ζητεῖται βεβαίωσι ἀπό τό Ληξιαρχεῖο, ὅπου ἐτελέσθη ὁ πολιτικός γάμος, ὅτι παρεκρατήθη ἀπό τήν ἀρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ληξιαρχείου ὡς δικαιολογητικό διά τήν τέλεσι τοῦ πολιτικοῦ γάμου ἢ κατατίθεται φωτοαντίγραφο ἀπό τό πρωτότυπο, ἐπικυρωμένο ἀπό τήν ἀρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ληξιαρχείου.

δ) Στίς περιπτώσεις ὅπου τελεῖται γάμος μεικτός (ὀρθόδοξου - ἑτεροδόξου) ἢ μέ ἀλλοδαπό ὀρθόδοξο, ὁ ὁποῖος ἢ ἡ ὁποία τυγχάνουν διαζευγμένοι ἢ ἐκ χρείας, θά προσκομίζεται ἀναλόγως μέ τήν περίπτωσι διαζευκτήριο ἢ κάποιο ἐπίσημο ἑγγραφο δημοσίας ἀρχῆς ἀπό τό ὁποῖο νά πιστοποιῆται τό γεγονός τῆς διαζεύξεως ἢ τῆς χρείας.

ΕΚ ΧΗΡΕΙΑΣ

Διά τῆς περιπτώσεως ἐκείνων πού πρόκειται νά ἔλθουν σέ Δεύτερον (Β) ἢ Τρίτον (Γ) γάμο ἐκ χηρείας, ἐκτός τῆς ἐπικυρωμένης Ληξιαρχικῆς Πράξεως θανάτου ἀπό τήν ὁποία πιστοποιεῖται ἡ χηρεία, θά ἐπισυνάπτονται:

α) Πιστοποιητικό ἢ φωτοαντίγραφο τῆς Ληξιαρχικῆς Πράξεως τοῦ τελεσθέντος γάμου.

β) Ὑπεύθυνος Δήλωσης τοῦ Ν.Δ. 1599/1986, στήν ὁποία οἱ ἐνδιαφερόμενοι θά δηλώνουν ὅτι μετά τήν χηρεία των «εἶναι ἄγαμοι καί δέν ἔχουν τελέσει ἄλλο θρησκευτικό ἢ πολιτικό γάμο στήν Ἑλλάδα ἢ στό ἐξωτερικό καί προτίθενται νά συνάψουν Δεύτερον (Β) ἢ Τρίτον (Γ) γάμο» ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως καί

γ) Πιστοποιητικό ἀγαμίας αὐτῶν.

ΜΕΙΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ἡ Ἀνατολική Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία «κατ' οἰκονομίαν» καί ἐξ ἐπιεικοῦς ἐμπνεομένη πνεύματος, ἐπέτρεψε τήν σύναψι μεικτῶν γάμων, δηλαδή γάμων μεταξύ μελῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ ἑτεροδόξους χριστιανούς οἱ ὁποῖοι ἔχουν τριαδικό βάπτισμα, ὅπως λ.χ. μέ Ρωμαιοκαθολικούς, Διαμαρτυρομένους, Λουθηρανούς, Καλβινιστές, Ἀγγλικανούς καί ἄλλους ἀποσχισθέντες ἀπό τήν Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία, ἥτοι, Μεθοδιστές, Βαπτιστές, Εὐαγγελιστές, Πρεσβυτεριανούς, καθώς καί μέ ὅσους ἀνήκουν στίς διάφορες Ἀντιχαλκηδόνιες-Μονοφυσιτικές Ἐκκλησίες, ὅπως στήν Αἰθιοπική, τήν Ἀρμενική, τήν Ἰακωβιτική, τήν Κοπτική Ἐκκλησία.

Δέν δύναται νά συναφθῇ ἔγκυρος γάμος ὀρθοδόξου μέ ἑτερόδοξο, ὁ ὁποῖος δέν ἔχει τριαδικό βάπτισμα καί ἀνήκει σέ χριστιανικές ομάδες, οἱ ὁποῖες κατ' ἐπίφασιν φέρονται ὡς Ἐκκλησίες, μερικές ἀπό τίς ὁποῖες εἶναι:

Ἀγαπινισμός, Ἀδελφοί ἐλευθέρου πνεύματος, Ἀντβεντισταί τῆς 5' ἡμέρας, Βοημοί Ἀδελφοί, Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ τῆς Πεντηκοστῆς, Καθαροί, Κουάκεροι, Μορμόνοι, Χριστάδελφοι, Τά παιδιά τοῦ Μῶ, Ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Πεντηκοστῆς, Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ τῆς Πεντηκοστῆς.

- 'Αντιτριαδικές πεντηκοστιανές ομάδες, όπως: Κοινωνία Μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, 'Ανανεωμένοι Χριστιανοί καί ἄλλοι.
- 'Υπερκοινοτικές Πεντηκοστιανές Κινήσεις: Εὐαγγελική 'Αδελφότης ἢ Πεντηκοστή, Πανελλήνιος Χριστιανική 'Αδελφότης καί ἄλλες πολλές μέ διάφορες ὀνομασίες καί παραλλαγές.

Διά τήν τέλεσι μεικτοῦ γάμου ἢ γάμου μέ ἄλλοδαπό ἐτεροδόξο ἢ ὁμόδοξο ἀπαιτεῖται:

- α) Πιστοποιητικό βαπτίσεως τοῦ ἢ τῆς μελλονύμφου ἀπό τήν Ἐκκλησία, ἀπό τήν ὁποία προέρχεται.
- β) Βεβαίωσις, στήν ὁποία νά πιστοποιῆται ἡ ἀγαμία, εἴτε ἀπό τήν Ἐκκλησία τοῦ δόγματός του, εἴτε ἀπό τήν δημοτική ἀρχή τοῦ τόπου καταγωγῆς του, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως.
- γ) 'Υπεύθυνος Δήλωσις τοῦ Ν.Δ. 1599/1986, τήν ὁποία θά ὑπογράψῃ τό ἐτεροδόξο μέλος καί θά ἀπευθύνεται πρὸς τόν ὀρθόδοξο ἐφημέριο, στήν ὁποία θά δηλοῦται ὅτι: «Τά τέκνα τά ὁποία θά γεννηθοῦν ἀπό τόν γάμο μετά..... θά ἀνατραφοῦν κατὰ τό Ἀνατολικόν Ὁρθόδοξον Δόγμα».
- δ) Κατά τήν παράγραφο 2 τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ Ν. 1975/1991 ἀπαιτεῖται ἐπιπλέον ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ἢ VISA ἢ ὁποιοδήποτε ἄλλο ἐπίσημο ἔγγραφο, ἀπό τό ὁποῖο νά ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἄλλοδαπός εὐρίσκεται νομίμως στήν Ἑλλάδα.

Ὅλα τά προσκομιζόμενα δικαιολογητικά τῶν ἐτεροδόξων ἢ ὁμοδόξων ἄλλοδαπῶν θά πρέπει νά εἶναι ἐπισήμως μεταφρασμένα ἀπό τό Μεταφραστικό Γραφεῖο τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑξωτερικῶν.

Ἐάν ὁ ἓνας ἀπό τούς ἐτεροδόξους τυγχάνει διαζευγμένος ἢ ἐκ χρείας, θά πρέπει νά προσκομίσῃ ἐπίσημο ἔγγραφο ἀπό τό ὁποῖο νά πιστοποιῆται αὐτό τό γεγονός π.χ. διαζευκτήριο ἢ δικαστική ἀπόφασις λύσεως τοῦ τελεσθέντος γάμου καί στήν περίπτωσι τῆς χρείας Ληξιαρχική Πρᾶξι Θανάτου.

3. Τό ἄσχετο τῆς συγγενείας τῶν μελλονύμφων, ἐφόσον ἀναγράφεται στά Πιστοποιητικά, δέν θά μαρτυρεῖται στήν οἰκεία θέσι τοῦ φακέλου. Στίς περιπτώσεις ὅμως κατὰ τίς ὁποῖες οἱ μελλόνυμφοι κατάγονται ἀπό τήν ἴδια Μητροπολιτική Περιφέρεια, ἀρμόδια διά τήν πιστοποίησι τοῦ ἄσχετου τῆς συγ-

γενείας τους είναι ή 'Εκκλησιαστική 'Αρχή τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς τους. Σεῖς εἶσθε ἀναρμόδιοι δι' αὐτή τήν πιστοποίησι.

4. Στήν περίπτωσι πού ὁ ἕνας ἀπό τούς μελλονύμφους εἶναι **ἀνήλικος**, δηλαδή δέν ἔχει συμπληρώσει τό 18ο ἔτος τῆς ἡλικίας του, διά τήν ἔκδοσι τῆς ἀδείας **ἀπαιτεῖται ή συγκατάθεσις τῶν ἀσκούντων τήν γονική μέριμνα ή τοῦ ἔχοντος τήν ἐπιμέλεια τοῦ ἀνηλίκου προσώπου**. Ἡ συγκατάθεσις ὑποβάλλεται ἐγγράφως στήν Ἱερὰ Μητρόπολι, ή ὁποία ἀρμοδίως διαβιβάζει τό αἴτημα διά τήν ἔκδοσι ἀδείας γάμου ἀνηλίκου στήν Ἱερὰ Σύνοδο, ἀπ' ὅπου καί ἐκδίδεται ή ἀδεια. **Προσωπικῶς** δέν θά ἀπευθύνεσθε στό ἀρμόδιο Γραφεῖο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλά πάντοτε μέσω τοῦ Γραφείου Γάμων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. **Ὅταν ὑπάρχει διαφωνία τῶν ἀσκούντων τήν γονική μέριμνα ή δέν συγκατατίθεται ὁ ἔχων τήν ἐπιμέλεια τοῦ ἀνηλίκου, ἀπαιτεῖται δικαστική ἀπόφασις.**

Β. Ἐπειδή, κατά τήν ἐλεγχό τῶν δικαιολογητικῶν, προκειμένου νά ἐκδοθῇ ἙΑδεια Γάμου, πολλές φορές παρουσιάζονται διάφορα κωλύματα, καί ἐπομένως ή εἶναι ἀδύνατος ή ἔκδοσις τῆς ἀδείας ή θά ἀπαιτηθῇ χρόνος διά τήν συμπλήρωσι τῶν δικαιολογητικῶν, δι' αὐτό **ἀπαγορεύεται ρητῶς ὁ προκαθορισμός ἀπό τούς ἑφημερίους τῆς ἡμερομηνίας καί τῆς ὥρας τελέσεως τοῦ Μυστηρίου**. Ὁ ἑφημέριος τότε μόνο θά καθορίσῃ τόν χρόνο τῆς τελέσεως τοῦ Μυστηρίου τοῦ Γάμου, ὅταν βεβαιωθῇ ὅτι ἐξεδόθη ή ἀδεια ὑπό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Γ. Ὅπως εἶναι γνωστό τά διάφορα ἱερατικά Πιστοποιητικά εἶναι δημόσια ἐγγράφα, δι' αὐτό ἐπιβάλλεται νά εἶναι καλά συντεταγμένα. Ἐπομένως, ἀπαγορεύεται στό ἴδιο ἐγγράφο ή χρησιμοποίησι δύο χρωμάτων μελάνης, δύο ή τριῶν γραφικῶν χαρακτήρων, διορθώσεις χωρίς παραπομπή μέ ὑπογραφή καί σφραγίδα, ἰδίως ὅταν πρόκειται διά τήν διόρθωσι τῆς ἡλικίας ή τοῦ βαθμοῦ Γάμου. Ἡ ἔκδοσις Ἑνοριακῆς Πιστοποιήσεως πρέπει νά φέρῃ τόν ἀριθμό Πρωτοκόλλου καί τήν ἡμερομηνία, νά εἶναι ἐπικολλημένα σ' αὐτήν τά νόμιμα χαρτόσημα καί κληρικόσημα καί ή ἐπισυναπτομένη σ' αὐτήν Δήλωσις τοῦ Ν.Δ. 1599/1986 νά εἶναι ή πρωτότυπος καί ἐσφραγισμένη.

Ἡ μεταβίβασις ἀδείας Γάμου καταργεῖται καί μεταβιβάζεται τό πιστοποιητικό ἀγαμίας τῆς νύμφης μέ τήν ἐνδειξι διά ἐρυθρᾶς μελάνης «ἐκ μεταβιβάσεως» μετά τήν καταβολή τῶν οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων, οἱ ὁποῖες καθορίζονται εἰς τό ποσόν τῶν 6.000 δραχμῶν καί διά τίς ὁποῖες θά δίδεται ἀπόδειξις ἀπό τό μπλόκ εἰσπράξεων τῶν ἱεροτελεστιῶν τοῦ Ναοῦ, στόν Ναό ὅπου θά τελεσθῇ τό μυστήριον τοῦ γάμου διά τήν ἔκδοσι τῆς ἀδείας.

Τό ἀνωτέρω ποσόν κατανέμεται ὡς ἑξῆς:

2.000 δραχμές ὑπέρ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμεῖου Φιλανθρωπίας καί
4.000 δραχμές ὑπέρ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Στό τέλος ἐκάστου μηνός δέον ὅπως τό ἀνωτέρω ποσό, διά μία ἐκάστη μεταβίβασι πιστοποιητικοῦ ἀγαμίας, κατατίθεται στό Κεντρικό Ταμεῖο Φιλανθρωπίας.

Τίς ἀδειες γάμων, οἱ ὁποῖοι θά τελοῦνται στά διάφορα παρεκκλήσια, τά ὁποῖα ἔχουν ἐφημέριο, θά ἐκδίδῃ ὁ ἐφημέριος τοῦ παρεκκλησίου στό ὁποῖο θά τελῇται ὁ γάμος, ὁ ὁποῖος εἶναι ὑποχρεωμένος νά τηρῇ βιβλίο γάμων ὅπου καί θά καταγράψῃ τούς τελεσθέντες γάμους.

Στίς περιπτώσεις ὅπου τά παρεκκλήσια ἐξυπηρετοῦνται ἀπό ἐφημερίους τοῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῆς περιφερείας στήν ὁποῖα εὐρίσκεται τό παρεκκλήσιο, οἱ ἀδειες γάμων θά ἐκδίδωνται ἀπό τόν ἐφημέριο τοῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ καί οἱ γάμοι θά καταχωρίζωνται στό βιβλίο γάμων τοῦ Ναοῦ.

Τήν ἀδεια Γάμου θά προσκομίσῃ στήν Ἱερά Μητρόπολι μόνον ὁ ἐνδιαφερόμενος ἢ οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ. **Ἀπαγορεύεται ρητά ἡ προσκόμισις στό Γραφεῖο Γάμων τῶν δικαιολογητικῶν, ἀπό ἐφημερίους ἢ τό προσωπικό τοῦ Ναοῦ.**

Λόγω τῆς μή ἐγκαίρου καταχωρίσεως στά οἰκεῖα βιβλία τῆς Μητροπόλεως τῶν τελεσθέντων γάμων, δημιουργεῖται σοβαρό πρόβλημα στήν ἔκδοσι πιστοποιητικῶν καί διαzeugτηρίων. Δι' αὐτό παρακαλεῖσθε ἀμέσως μετά τήν τέλεσι τοῦ μυστηρίου καί ἐντός 40 ἡμερῶν, ὅπως καταχωρίζητε τοῦτον στά βιβλία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Παρακαλοῦμε καί σᾶς προτρέπομε ὅλα τά ἔγγραφα νά συντάσσωνται μέ τήν δέουσα προσοχή καί ἐπιμέλεια καί νά μὴν

τά χαρακτηρίζη ἡ προχειρότητα. Δέν πρέπει νά διαφεύγη τῆς προσοχῆς σας, ὅτι σεῖς εἶστε ὑπεύθυνοι ἔναντι τοῦ Νόμου διά ὅ,τιδήποτε ἔκνομο ἤθελε συμβεῖ, τόσο κατά τήν ἔκδοσι τῆς ἀδείας Γάμου, ὅσον καί διά τά διάφορα πιστοποιητικά ἀγαμίας.

Ἡ ἐκδοθεῖσα ἄδεια Γάμου ἔχει ἐξάμηνον ἰσχύν.

ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΓΑΜΟΥ

Οἱ προϋποθέσεις τελέσεως θρησκευτικοῦ Γάμου καί τά κωλύματα τά ὅποια ἰσχύουν σήμερα, ὡς ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἐρειδόμενα διά τήν τέλεσί του, ἀναφέρει λεπτομερῶς ἡ ὑπ' ἀριθμ. 2320/1982 Συνοδική Ἐγκύκλιος. Ὅθεν, διά τήν τέλεσι θρησκευτικοῦ Γάμου ἰσχύουν τά ἑξῆς κωλύματα:

1. Ὕνεκα ἡλικίας.

Διά σύναψι γάμου ἀπαιτεῖται οἱ μελλόνυμφοι νά ἔχουν συμπληρωμένο τό 18 ο ἔτος τῆς ἡλικίας των. Ἐπίσης ἡ συναίνεσις τῶν εἰς γάμον συνερχομένων δηλοῦται αὐτοπροσώπως καί ἄνευ αἰρέσεως ἢ προθεσμίας.

Στήν περίπτωσι τῆς ἀνηλικιότιτος, τήν συναίνεσι δίδουν οἱ ἀσκοῦντες τήν γονική μέριμνα γονεῖς ἢ ὁ ἔχων τήν ἐπιμέλεια τοῦ ἀνηλίκου. Σέ περίπτωσι διαφωνίας, τήν ἄδεια δίδει τό ἀρμόδιο δικαστήριον μέ τήν ἔκδοσι δικαστικῆς ἀποφάσεως.

2. Ὕνεκα διαφορᾶς Θρησκείας.

Κωλύεται ὁ γάμος χριστιανοῦ μετά ἄλλοθρήσκου.

Κατ' οἰκονομίαν ἐπιτρέπεται τέλεσις γάμου (μεικτός) μέ ἑτεροδόξους χριστιανούς, ὑπό καθορισμένας προϋποθέσεις.

3. Ὕνεκα ὑφισταμένου γάμου.

Κωλύεται ἡ σύναψις ἐτέρου γάμου πρὶν ἢ ἀμετακλήτως λυθῇ ἢ ἀκυρωθῇ οἷοσδήποτε ὑφιστάμενος τύπος γάμου.

4. Ὕνεκα τετάρτου γάμου.

Κωλύεται ὁ τέταρτος γάμος, προϋπάρξαντος τρίτου ἐγκύρου.

5. Ὕνεκα συγγενείας ἐξ αἵματος.

Κωλύεται ὁ γάμος μετά συγγενῶν ἐξ αἵματος κατ' εὐθείαν μέν γραμμὴ ἀπεριορίστως καί μέ τούς ἀνιόντας καί κατιόντας συγγενεῖς, ἐκ πλαγίου δέ μέχρι καί τοῦ τετάρτου βαθμοῦ (ἐξαδέλφια). Τά τέκνα τῶν πρώτων ἐξαδέλφων παν-

τρεύονται. Ἐπίσης ἡ κόρη τοῦ πρώτου ἐξαδέλφου δύναται νά νυμφευθῇ μέ τόν πρῶτο ἐξαδέλφο τοῦ πατέρα της.

Δύο ἀδέρφια δέν δύναται νά νυμφευθοῦν δύο ἄλλα ἀδέρφια οὔτε ταυτοχρόνως (ΝΔ' Κανών τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

Δύο ἀδέρφια δύναται νά νυμφευθοῦν δύο πρῶτα ἐξαδέρφια.

6. Ἔνεκα συγγενείας ἐξ ἀγχιστείας.

Κωλύεται ὁ γάμος μετά συγγενῶν ἐξ ἀγχιστείας κατ' εὐθείαν μέν γραμμή ἀπεριορίστως, ἐκ πλαγίου δέ ἕως καί τοῦ τρίτου βαθμοῦ. Τοιουτοτρόπως κωλύεται ὁ γάμος πατρός καί υἱοῦ μετά μητρός καί θυγατέρας (α' βαθμός κατ' εὐθείαν γραμμήν ἀγχιστείας), πάππου καί ἐγγονῆς μετά μάμμης καί ἐγγονῆς (β' βαθμός).

Συγγένεια ἐπίσης, ὅσον ἀφορᾷ στά κωλύματα τοῦ γάμου, ὑφίσταται καί μεταξύ τέκνου τό ὅποῖον ἐγεννήθη ἄνευ γάμου τῶν γονέων του (ἐξωγάμου) ἢ τῶν κατιόντων αὐτοῦ καί τοῦ ἐξ ἀναγνώρισεως πατρός αὐτοῦ ἢ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν αὐτοῦ. Ἐπίσης τό μή γνήσιο τέκνο, διλαδή τό ἀναγνωρισθέν, ἐπέχει τάξιν γνησίου ἔναντι τῆς μητρός του καί τῶν πρὸς τήν μητέρα συγγενῶν.

Ἔκ τοῦ πλαγίου ἀγχιστεία: Ὁ πρῶτην σύζυγος δέν δύναται νά συνάψῃ γάμο μετά τοῦ ἀδελφοῦ, θείου ἢ ἀνεψιοῦ τοῦ τέως συζύγου, οὔτε μετά τοῦ ἀνδραδέλφου ἢ τῆς ἀνδραδέλφης (κουριάδο ἢ κουριάδα). Ἐπίσης δέν ἐπιτρέπεται σέ δύο ἀδελφούς ἢ ἀδελφές νά ἔλθουν σέ γάμο μετά τοῦ αὐτοῦ προσώπου ἀλληλοδιαδόχως. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐν λόγῳ κωλύματος ἀρχίζει μετά τήν λύσι τοῦ πρώτου γάμου, διότι ἡ ἐξ ἀγχιστείας συγγένεια ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καί μετά τήν λύσι τοῦ γάμου.

Παρεπομένη ἢ καταχρηστική ἀγχιστεία: Κωλύεται ὁ γάμος συγγενῶν ἐξ αἵματος ἕως καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τοῦ ἐνός τῶν συζύγων μετά συγγενοῦς ἐξ αἵματος ἕως καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τοῦ ἐτέρου συζύγου. Συνεπῶς δέν δύναται νά συναφθῇ γάμος μεταξύ γονέως ἢ πάππου, τέκνου ἢ ἐγγονοῦ

καί ἀδελφοῦ ἐνός ἐκάστου τῶν συζύγων μετά τῶν αὐτῶν συγγενῶν τοῦ ἐτέρου συζύγου, τοῦ κωλύματος ὑφισταμένου καί μετά τήν λύσι ἢ ἀκύρωσι τοῦ γάμου.

7. **Ἔνεκα υἱοθεσίας.**

Κωλύεται ὁ γάμος τοῦ υἱοθετήσαντος ἢ τῶν κατιόντων αὐτοῦ μετά τοῦ υἱοθετηθέντος. Τό κώλυμα ὑφίσταται καί μετά τήν λύσι τῆς υἱοθεσίας.

8. **Ἔνεκα βαπτίσματος (πνευματική συγγένεια).**

Κωλύεται ὁ γάμος τοῦ ἀναδόχου μετά τοῦ ἀναδεκτοῦ, τοῦ πατρός ἢ τῆς μητρός αὐτοῦ καί τανάπαλιν. Τό κώλυμα τοῦτο ἀναφέρει ὁ ΝΓ' Κανὼν τῆς Πενθέκτης ἐν Τρούλῳ, Οἰκουμένης Συνόδου καί ἡ ἀπαγόρευσις συνάψεως γάμου μεταξύ πνευματικῶν συγγενῶν ἐπεκτείνεται ἕως καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, δηλαδή ἕως τοῦ πατρός ἢ τῆς μητρός τοῦ (ἢ τῆς) ἀναδεκτοῦ.

Δέν λογίζονται πνευματικοί ἀδελφοί κατὰ τό νόημα τοῦ κανόνος ἐκεῖνοι πού ἔχουν κοινό ἀνάδοχο.

Κατακλείοντες τήν παροῦσα Ἐγκύκλιο, ὑπενθυμίζομεν τήν πιστή καί ἀπαρέγκλιτη ἐφαρμογή τῆς Ἐγκυκλίου μας 4/ Φ1/ 3/ 670/23-11-2000, μέ τήν ὁποία ἀπαγορεύεται ἡ διαβάθμισις τῆς τελετουργίας τῶν γάμων σέ κατηγορίες, καθώς καί ἡ ἀπαίτησις ἐκ μέρους τῶν ἐφημερίων συγκεκριμένου ποσοῦ διά ἀμοιβήτων.

Διάπυρος εὐχέτης πρὸς Κύριον πάντων ὑμῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ἰὺ Καίσαριανη, Βύρ. 9' Υμ. Δανιή

9/23-2-2000 *ML*

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ**

Αριθμ. πρωτ. 192 / ΕΞ. **00571** / 2000 Έν Αθήναις τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου 2000

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ὑπ' ἀριθμ. 28

Πρὸς
Τοὺς Εὐλαβεστάτους Ἐφημέριους
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
Ἐνταῦθα

Θέμα: Ἐκδοση Ἀδειῶν Γάμου.

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,

Ὅπως γνωρίζετε, τὸ ἱερό Μυστήριον τοῦ Γάμου εἶναι μιά σοβαρότατη ἐκκλησιαστικὴ πράξις καὶ πρέπει νὰ τελεῖται μέ πιστὴ ἐφαρμογὴ πρὸ τῆς ἱερολογίας καὶ κατ' αὐτὴν τῶν κειμένων ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων καὶ τῶν νόμων τῆς Πολιτείας, ἡ τυχόν παράβασις τῶν ὁποίων συνεπάγεται ὄχι μόνον τὴν ἀκύρωσίν του, ἀλλὰ καὶ πειθαρχικὲς καὶ ποινικὲς εὐθύνες γιὰ τὸν ἱερέα, πού εἰσηγήθηκε τὴν ἐκδοση τῆς σχετικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀδειας.

Πρὸς ἀποφυγὴν, ὅθεν, ἀπευκταίων καταστάσεων καὶ μετὰ ἀπὸ τὴ διαπίστωση ἱκανῶν ἐλλείψεων καὶ ἀταξιῶν κατὰ τὴ σύνταξιν αἰτήσεων κ.λ.π. πρὸς ἐκδοση Ἀδειῶν Γάμου ἀπὸ ἐνίους ἐφημερίους, ἀλλὰ καὶ πρὸς πλήρη ἐνημέρωσίν σας σχετικά μέ τὴν ὑπάρχουσα νομοθεσία, κρίνουμε ἀπαραίτητο νὰ σᾶς καταστήσουμε γνωστὰ ὅσα στοιχεῖα ἀπαιτοῦνται, τὰ ὁποῖα καὶ πρέπει νὰ τηροῦνται ἀπαρεγκλίτως, ἐπιφυλασσόμενοι ἐν καιρῷ νὰ σᾶς ἀποστείλωμε λεπτομερέστατη ἐγκύκλιον σέ εἰδικό φυλῆάδιο:

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΓΑΜΟΥ

Α. Γιά τὴν ἐκδοση Ἀδειας τελέσεως τοῦ Μυστηρίου τοῦ Γάμου, ὡς πρὸς τὸ κανονικὸ καὶ νομικὸ μέρος της, ἀπαιτεῖται ἡ πιστοποίηση τοῦ βαθμοῦ ἀγαμίας καὶ τοῦ ἄσχετου τῆς συγγενείας τῶν μελλονύμφων μέ ἐπίσημα ἔγγραφα, ἐκδιδόμενα ἀποκλειστικά καὶ μόνον ἀπὸ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή.

1) Τὰ ἔγγραφα αὐτὰ ὑποβάλλονται στὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ, ἀφοῦ προηγουμένως τὰ ἐλέγξει καὶ τὰ ὑπογράψει ὑπεύθυνα ὁ Ἐφημέριος, ἔχοντας ἐλέγξει τὴ γνησιότητα τῶν στοιχείων τοῦ φακέλου, δηλαδὴ τὴν ταυτοπροσωπία τῶν μελλονύμφων, τῶν κηδεμόνων (σέ περίπτωσιν ἀνηλίκων) καὶ τῶν μαρτύρων, προκειμένου νὰ βεβαιωθεῖ τὸ ἄσχετο τῆς συγγενείας τῶν μελλονύμφων, οἱ ὁποῖοι καὶ θὰ ὑπογράφουν ἀπαραιτήτως ἐνώπιόν του.

Ὁ Ἐφημέριος κατὰ τὴ συμπλήρωσιν τῶν στοιχείων ταυτότητας τῶν μελλονύμφων στὴν οἰκεία στήλῃ, πρέπει, νὰ βεβαιωθεῖ ὅτι οἱ εἰκονιζόμενοι στίς ταυτότητες εἶναι τὰ ἴδια πρόσωπα μέ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀναγράφονται στὰ πιστοποιητικά καὶ ὅτι ὑπάρχει ὁμοιότητα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ καθενὸς μεταξύ ταυτότητος καὶ τῶν ὑπευθύνων Δηλώσεων.

2) Τὰ πιστοποιητικά ἀγαμίας (Τύπου Β) ἐκδίδει ὁ ἐφημέριος τῆς κατοικίας τῶν μελλονύμφων, ὅταν αὐτοὶ διαμένουν ὑπὲρ τὰ 3 ἔτη στὴν ἐνορία. Ἐάν ὁ ἢ ἡ μελλονύμφος δέν ἐγεννήθη στὴν Ἀθήνα καὶ διαμένει στὴν ἐνορία γιὰ διάστημα κάτω τῶν 3 ἐτῶν, αὐτοὶ θὰ προσκομίζουν πιστοποιητικὸ ἀγαμίας ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολιν τῆς καταγωγῆς τους. Τὸ ἄσχετο τῆς συγγενείας τῶν μελλονύμφων πιστοποιεῖ ὁ

έφημέριος, στηριζόμενος στην ένυπόγραφη δήλωση δύο μαρτύρων, οι οποίοι υπογράφουν ενώπιον του έφημερίου στο έκδιδόμενο πιστοποιητικό άγαμίας και μπορεί να είναι δύο συγγενείς ή έν έλθειψει τούτων δύο οίκογενειακοί φίλοι.

Στό έκδιδόμενο πιστοποιητικό άγαμίας ή έννοια "Άγαμος" πρέπει να προσδιορίζει και τόν βαθμό του γάμου, στον όποιο πρόκειται να έλθουν οι μελθόνυμφοι με τή στερεότυπη φράση: "τυγχάνει άγαμος ", ανάλογα δέ με τήν περίπτωση:

α) έκ διαζεύξεως βάσει του ύπ' αριθμ. Διαζευκτηρίου τής Έερās Μητροπόλεως,

β) έκ κηρείας βάσει τής από Ληξιαρχικής Πράξεως θανάτου,

γ) έκ (σέ όποιαδήποτε άλλη περίπτωση που θά τύχει), βάσει τής από δικαστικής απόφάσεως, ή όποία ήύει τόν γάμο,

δυνάμενος ή δυναμένη να συνάψει γάμο Πρώτο (Α) ή Δεύτερο (Β) ή Τρίτο (Γ) μετά του ή τής , με τόν όποιον ή τήν όποία "ούδεμία συγγένεια έχει".

Στήν προσμέτρηση του βαθμού τών γάμων βάσει τής ύπ' αριθμ. 2320/1982 Συνοδικής Έγκυκλίου, θά πρέπει να προσμετρώνται όλοι οι τελεσθέντες προηγουμένως και νομίμως ήυθέντες γάμοι είτε πολιτικοί είτε όποιουδήποτε άλλου δόγματος.

Στήν έπισυναπτόμενη στό πιστοποιητικό άγαμίας Έπεύθυνη Δήλωση του Ν.Δ. 1599/1986, τήν όποία θά πρέπει να υπογράψει αυτόπροσώπως ό αναφερόμενος στό πιστοποιητικό άγαμίας μελθόνυμφος και ή όποία θά άπευθύνεται προς τόν έφημέριο του Έ.Ναού (τάδε), ό όποιος πιστοποιεί τήν άγαμία του αίτούντος, και όχι άπρόσωπα προς τόν Έερό Ναό, θά δηλώνεται τό έξης:

" Διαμένω μόνιμα στήν ένορία από του έτους είμαι άγαμος και (από τήν διάζευξή μου, ή τή κηρεία μου, ανάλογα με τήν περίπτωση), μέχρι σήμερα δέν έχω τελέσει άλλο θρησκευτικό ή πολιτικό γάμο, στήν Έηλάδα ή τό έξωτερικό και προτίθεμαι να έλθω σέ πρώτο (Α) ή δεύτερο (Β) ή τρίτο (Γ) γάμο μετά του (τάδε) ή τής (τάδε) με τόν όποιο ή τήν όποία ούδεμία συγγένεια έχω ".

Γιά όσους ζητούν πιστοποιητικό άγαμίας, και οι όποιοι για διάφορους λόγους διαμένουν στό έξωτερικό, τουτο θά εκδίδεται άφού προσκομισθεί ή Έπεύθυνη Δήλωση του Ν.Δ. 1599/1986 με τό άνωτέρω περιεχόμενο ύπογεγραμμένη από τόν ένδιαφερόμενο, θεωρημένου του γνησίου τής ύπογραφής του αίτούντος από τό αρμόδιο Προξενείο τής διαμονής του στό έξωτερικό.

Στήν περίπτωση που έχει τελεσθεί προηγουμένως ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ θά προσκομίζεται επικυρωμένο αντίγραφο Ληξιαρχικής Πράξεως τελέσεως πολιτικού γάμου, ό όποιος έεροηλούμενος ύπό τής Έκκλησίας, μεταξύ τών ιδίων φυσικών προσώπων, δέν θεωρείται νέος γάμος και δέν προσμετράται, και στήν Έπεύθυνη Δήλωση έν προκειμένω θά δηλοΰται τό έξης: " Έχω τελέσει πολιτικό γάμο μετά του (ή τής) και προτίθεμαι να συνάψω μετ' αυτού (ή μετ' αυτής) θρησκευτικά Πρώτο (Α) ή Δεύτερο (Β) ή Τρίτο (Γ) " συμφώνως με τά άνωτέρω.

ΔΙΑΖΕΥΚΤΗΡΙΟ

α) Στα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά τό Διαζευκτήριο πρέπει να αναγράφει τήν ένδειξη "ΔΙΑ ΓΑΜΟΝ" και να προσδιορίζει και τόν βαθμό αυτού.

β) Σέ περίπτωση ήυθέντος πολιτικού γάμου, για τήν τέλεση θρησκευτικού γάμου υποβάλλεται ή Ληξιαρχική Πράξη του πολιτικού γάμου με τήν ένδειξη τής ήύσεως αυτού, καθώς και επικυρωμένο αντίγραφο τής δικαστικής απόφάσεως, ή όποία ήύει τόν τελεσθέντα πολιτικό γάμο.

γ) Διαζευκτήριο που κατετέθη για τήν τέλεση πολιτικού γάμου: Στήν περίπτωση αυτή ζητείται βεβαίωση από τό Ληξιαρχείο, όπου έτελέσθη ό πολιτικός γάμος, ότι παρεκρατήθη από τήν αρμόδια ύπηρεσία του Ληξιαρχείου ως δικαιολογητικό για τήν τέλεση του πολιτικού γάμου ή κατατίθεται φωτοαντίγραφο από τό πρωτότυπο, επικυρωμένο από τήν αρμόδια ύπηρεσία του Ληξιαρχείου.

δ) Στίς περιπτώσεις όπου τελείται γάμος μεικτός (ὀρθόδοξου - ἑτεροδόξου) ἢ μέ ἀλλοδαπό ὀρθόδοξο, ὁ ὁποῖος ἢ ἡ ὁποία τυγχάνουν διαζευγμένοι ἢ ἐκ χρείας, θά προσκομίζεται ἀνάλογα μέ τήν περίπτωση διαζευκτήριο ἢ κάποιο ἐπίσημο ἔγγραφο δημόσιας ἀρχῆς ἀπό τό ὁποῖο νά πιστοποιεῖται τό γεγονός τῆς διαζεύξεως ἢ τῆς χρείας.

ΕΚ ΧΗΡΕΙΑΣ

Γιά τίς περιπτώσεις ὧσων πρόκειται νά ἔλθουν σέ Δεύτερο (Β) ἢ Τρίτο (Γ) γάμο ἐκ χρείας, ἐκτός ἀπό τήν ἐπικυρωμένη Ληξιαρχική Πράξη Θανάτου ἀπό τήν ὁποία πιστοποιεῖται ἡ χρεία, θά ἐπισυνάπτονται:

- α) πιστοποιητικό ἢ φωτοαντίγραφο τῆς Ληξιαρχικῆς Πράξεως τοῦ τελευσθέντος γάμου,
- β) Ὑπεύθυνη Δήλωση τοῦ Ν.Δ. 1599/1986, στήν ὁποία οἱ ἐνδιαφερόμενοι θά δηλώνουν ὅτι μετά τή χρεία των *"εἶναι ἄγαμοι καί δέν ἔχουν τελέσει ἄλλο θρησκευτικό ἢ πολιτικό γάμο στήν Ἑλλάδα ἢ στό ἐξωτερικό καί προτίθενται νά συνάψουν Δεύτερο (Β) ἢ Τρίτο (Γ) γάμο"*, ἀνάλογα μέ τήν περίπτωση,
- γ) πιστοποιητικό ἀγαμίας τους.

ΜΕΙΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ἡ Ἀνατολική Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία "κατ' οἰκονομίαν" καί ἐξ ἐπιεικοῦς ἐμπνεομένη πνεύματος, ἐπέτρεψε τή σύναψη μεικτῶν γάμων, δηλ. γάμων μεταξύ μελῶν τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας μέ ἑτεροδόξους χριστιανούς οἱ ὁποῖοι ἔχουν τριαδικό βάπτισμα, ὅπως ἡ.χ. μέ Ρωμαιοκαθολικούς, Διαμαρτυρομένους, Λουθηρανούς, Καλβινιστές, Ἀγγλικανούς καί ἄλλους ἀποσχισθέντες ἀπό τή Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία, ἥτοι, Μεθοδιστές, Βαπτιστές, Εὐαγγελιστές, Πρεσβυτεριανούς, καθώς καί μέ ὅσους ἀνήκουν στίς διάφορες Ἀντιχαλκηδόνιες-Μονοφυσιτικές Ἐκκλησίες, ὅπως στήν Αἰθιοπική, τήν Ἀρμενική, τήν Ἰακωβιτική, τήν Κοπτική Ἐκκλησία.

Δέν δύναται νά συναφθεῖ ἔγκυρος γάμος ὀρθόδοξου μέ ἑτερόδοξο, ὁ ὁποῖος δέν ἔχει τριαδικό βάπτισμα καί ἀνήκει σέ χριστιανικές ὁμάδες, οἱ ὁποῖες κατ' ἐπίφασιν φέρονται ὡς Ἐκκλησίες, μερικές ἀπό τίς ὁποῖες εἶναι:

Ἀγαπινισμός, Ἀδελφοί ἐλευθέρου πνεύματος, Ἀντβεντισταί τῆς Ζ' ἡμέρας, Βοημοί Ἀδελφοί, Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ τῆς Πεντηκοστῆς, Καθαροί, Κουάκεροι, Μορμόνοι, Χριστάδελφοι, Τά παιδιά τοῦ Μῶ, Ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Πεντηκοστῆς, Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ τῆς Πεντηκοστῆς.

Ἀντιτριαδικές πεντηκοστιανές ὁμάδες, ὅπως: Κοινωνία Μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, Ἀνανεωμένοι Χριστιανοί καί ἄλλοι.

Ὑπερκοινοτικές Πεντηκοστιανές Κινήσεις: Εὐαγγελική Ἀδελφότης ἢ Πεντηκοστή, Πανελλήνιος Χριστιανική Ἀδελφότης καί ἄλλες πολλῆς μέ διάφορες ὀνομασίες καί παραλλήλας.

Γιά τήν τέλεση μεικτοῦ γάμου ἢ γάμου μέ ἀλλοδαπό ἑτερόδοξο ἢ ὁμόδοξο, ἀπαιτεῖται:

α) πιστοποιητικό βαπτίσεως τοῦ ἢ τῆς μελλονύμφου ἀπό τήν Ἐκκλησία, ἀπό τήν ὁποία προέρχεται,

β) βεβαίωση, στήν ὁποία νά πιστοποιεῖται ἡ ἀγαμία, εἴτε ἀπό τήν Ἐκκλησία τοῦ δόγματος του, εἴτε ἀπό τή δημοτική ἀρχή τοῦ τόπου καταγωγῆς του, ἀνάλογα μέ τήν περίπτωση.

γ) Ὑπεύθυνη Δήλωση τοῦ Ν.Δ. 1599/1986, τήν ὁποία θά ὑπογράψει τό ἑτερόδοξο μέλος καί θά ἀπευθύνεται πρὸς τόν ὀρθόδοξο ἐφημέριο, στήν ὁποία θά δηλοῦται ὅτι: *"Τά τέκνα πού θά γεννηθοῦν ἀπό τόν γάμο μετά θά βαπτισθοῦν καί θά ἀνατραφοῦν κατὰ τό Ἀνατολικόν Ὀρθόδοξον Δόγμα"*.

δ) κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 31 του Ν. 1975/1991 απαιτείται επιπλέον ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ή VISA ή οποιοδήποτε άλλο επίσημο έγγραφο, από το οποίο να αποδεικνύεται ότι ο άλλοδαπός βρίσκεται νομίμως στην Ελλάδα.

Όλα τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά των έτεροδόξων ή όμοδόξων άλλοδαπών θα πρέπει να είναι επίσημα μεταφρασμένα από το Μεταφραστικό Γραφείο του Υπουργείου των Έξωτερικών.

Εάν ό ένας από τους έτεροδόξους τυγχάνει διαζευγμένος ή έκ χηρείας, θα πρέπει να προσκομίσει επίσημο έγγραφο από το οποίο να πιστοποιείται αυτό τό γεγονός π.χ. διαζευκτήριο ή δικαστική απόφαση λύσεως του τελεσθέντος γάμου καί στην περίπτωση της χηρείας Ληξιαρχική Πράξη θανάτου.

3) Τό άσχετο της συγγενείας των μελλονύμφων, έφόσον αναγράφεται στα Πιστοποιητικά, δέν θα μαρτυρείται στην οίκεία θέση του φακέλου. Στίς περιπτώσεις όμως κατά τίς όποιες οί μελλόνυμφοι κατάγονται από την ίδια Μητροπολιτική Περιφέρεια, άρμόδια γιά την πιστοποίηση του άσχέτου της συγγενείας τους είναι ή Έκκλησιαστική Αρχή του τόπου της καταγωγής τους. Σείς είσθε άναρμόδιοι γι' αυτήν την πιστοποίηση.

4) Στην περίπτωση πού ό ένας από τους μελλονύμφους είναι άνηλικος, δηλαδή δέν έχει συμπληρώσει τό 18ον έτος της ήλικίας του, γιά την έκδοση της άδείας απαιτείται ή συγκατάθεση των άσκούντων την γονική μέριμνα ή του έχοντος την επιμέλεια του άνηλικού προσώπου. Η συγκατάθεση υποβάλλεται έγγραφως στην Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών, ή όποία άρμοδίως διαβιβάζει τό αίτημα γιά την έκδοση άδείας γάμου άνηλικού στην Ίερά Σύνοδο, άπ' όπου καί εκδίδεται ή άδεια. Προσωπικώς δέν θα άπευθύνεσθε στό άρμόδιο Γραφείο της Ίερας Συνόδου, αλλήλ πάντοτε μέσω του Γραφείου Γάμων της Αρχιεπισκοπής. Όταν υπάρχει διαφωνία των άσκούντων τή γονική μέριμνα ή δέν συγκατατίθεται ό έχων την επιμέλειαν του άνηλικού, απαιτείται δικαστική απόφαση.

Β. Έπειδή, κατά τόν έλεγχο των δικαιολογητικών, προκειμένου να έκδοθει Άδεια Γάμου, πολλές φορές παρουσιάζονται διάφορα κωλύματα, καί έπομένως ή είναι άδύνατη ή έκδοση της άδείας ή θα απαιτηθεί χρόνος γιά τή συμπλήρωση των δικαιολογητικών, γι' αυτό απαγορεύεται ρητά ό προκαθορισμός από τους Έφημερίους της ήμερομηνίας καί της ώρας τελέσεως του Μυστηρίου. Ό Έφημέριος τότε μόνο θα καθορίσει τόν χρόνο της τελέσεως του Μυστηρίου του Γάμου, όταν βεβαιωθεί ότι έκδόθηκε ή άδεια από την Ίερά Αρχιεπισκοπή.

Γ. Όπως είναι γνωστό τά διάφορα ίερατικά Πιστοποιητικά είναι καί δημόσια έγγραφα, γι' αυτό επιβάλλεται να είναι καλώς συντεταγμένα. Έπομένως, άπαγορεύεται στό ίδιο έγγραφο ή χρησιμοποίηση δύο χρωμάτων μελάνης, δύο ή τριών γραφικών χαρακτήρων, διορθώσεις χωρίς παραπομπή μέ υπογραφή καί σφραγίδα, ιδίως όταν πρόκειται γιά τή διόρθωση της ήλικίας ή του βαθμού Γάμου. Η έκδοση Ένοριακής Πιστοποιήσεως πρέπει να φέρει τόν αριθμό Πρωτοκόλλου καί την ήμερομηνία, να είναι επικολλημένα σ' αυτήν τά νόμιμα χαρτόσημα καί κληρικόσημα καί ή επισυναπτόμενη σ' αυτήν Δήλωση του Ν.Δ. 1599/1986 να είναι ή πρωτότυπος καί σφραγισμένη.

Η μεταβίβαση άδείας Γάμου καταργείται καί μεταβιβάζεται τό πιστοποιητικό άναμίας της νύμφης μέ την ένδειξη διά έρυθράς μελάνης "έκ μεταβιβάσεως" μετά την καταβολή των οικονομικών υποχρεώσεων, οί όποιες καθορίζονται εις τό ποσόν των καί γιά τίς όποιες θα δίδεται άπόδειξη από τό μηλόκ είσπράξεων των ίεροτελεστιών του Ναού, στόν Ναό όπου θα τελεσθεί τό μυστήριο του γάμου γιά την έκδοση της άδείας.

Τίς άδειες γάμων, οί όποιοι θα τελούνται στα διάφορα παρεκκλήσια, τά όποια έχουν έφημέριο, θα εκδίδει ό έφημέριος του παρεκκλησίου στό όποιο θα τελείται ό γάμος, ό όποιος είναι υποχρεωμένος να τηρεί βιβλίο γάμων όπου καί θα καταγράφει τους τελεσθέντες γάμους.

Στίς περιπτώσεις όπου τά παρεκκλήσια εξυπηρετούνται από έφημερίους του ένοριακού Ναού τής περιφέρειας στήν όποία εύρίσκεται τό παρεκκλήσιο, οί άδειες γάμων θά έκδίδονται από τόν έφημέριο του ένοριακού Ναού καί οί γάμοι θά καταχωρίζονται στό βιβλίο γάμων του Ναού.

Τήν άδεια Γάμου θά προσκομίζει στήν Ίερά Αρχιεπισκοπή μόνον ό ενδιαφερόμενος ή οί οίκειοι αύτου. Απαγορεύεται ρητά ή προσκόμιση στό Γραφείο Γάμων τών δικαιοηγοητικών, από τούς έφημερίους ή τό προσωπικό του Ναού.

Λόγω τής μή έγκαίρου καταχώρισεως στά οίκεία βιβλία τής Αρχιεπισκοπής τών τελεσθέντων γάμων, δημιουργείται σοβαρό πρόβλημα στήν έκδοση πιστοποιητικών καί διαzeugτηρίων. Γι' αυτό παρακαλείσθε άμέσως μετά τήν τέλεση του μυστηρίου καί μέσα σέ 40 ήμέρες, νά καταχωρίζετε τουτον στα βιβλία τής Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

Παρακαλούμε καί σās προτρέπουμε όλα τά έγγραφα νά συντάσσονται μέ τή δέουσα προσοχή καί έπιμέλεια καί νά μήν τά χαρακτηρίζει ή προχειρότητα. Δέν πρέπει νά διαφεύγει τής προσοχής σας, ότι σεις είστε υπεύθυνοι άπέναντι στόν Νόμο γιά ότιδήποτε έκνομο ήθελε συμβεί τόσο κατά τήν έκδοση τής άδείας Γάμου, όσο καί γιά τά διάφορα πιστοποιητικά άγαμίας.

Ή έκδοθείσα άδεια Γάμου έχει έξάμηνη ισχύ.

ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΓΑΜΟΥ

Οί προϋποθέσεις τελέσεως θρησκευτικού Γάμου καί τά κωλύματα πού ισχύουν σήμερα, ως επί τών Ίερών Κανόνων έρειδόμενα γιά τήν τέλεσή του, άναφέρει ηεπτομερώς ή ύπ' άριθμ. 2320/1982 Συνοδική Έγκύκλιος. Όθεν, γιά τήν τέλεση θρησκευτικού Γάμου ισχύουν τά εξής κωλύματα:

1) Ένεκα ήλικίας

Γιά σύναψη γάμου άπαιτείται οί μεληδόνυμφοι νά έχουν συμπληρωμένο τό 18ο έτος τής ήλικίας τους. Επίσης ή συναίνεση τών είς γάμον συνερχομένων δηλοϋται αύτοπροσώπως καί άνευ αίρέσεως ή προθεσμίας.

Στήν περίπτωση τής άνηλικιότητας, τή συναίνεση δίδουν οί άσκούντες τήν γονική μέριμνα γονείς ή ό έχων τήν έπιμέλεια του άνηλικού. Σέ περίπτωση διαφωνίας, τήν άδεια δίδει τό άρμόδιο δικαστήριο μέ τήν έκδοση δικαστικής άποφάσεως.

2) Ένεκα διαφοράς θρησκείας

Κωλύεται ό γάμος χριστιανού μέ άηθόθρησκο.

Κατ' οίκονομίαν έπιτρέπεται τέλεση γάμου (μεικτός γάμος) μέ έτεροδόξους χριστιανούς, υπό καθορισμένες προϋποθέσεις.

3) Ένεκα ύφισταμένου γάμου

Κωλύεται ή σύναψη έτέρου γάμου πρίν ή άμετακλήτως ήυθει ή άκυρωθει οίσοδήποτε ύφιστάμενος τύπος γάμου.

4) Ένεκα τετάρτου γάμου

Κωλύεται ό τέταρτος γάμος, προϋπάρξαντος τρίτου έγκύρου.

5) Ένεκα συγγενείας έξ αίματος

Κωλύεται ό γάμος μετά συγγενών έξ αίματος κατ' ευθείαν μέν γραμμήν άπεριορίστως καί μέ τούς άνιόντες καί μέ κατιόντες συγγενείς έκ πηγαίου δέ μέχρι καί του τετάρτου βαθμοϋ (έξαδέλφια). Τά παιδιά τών πρώτων εξαδέλφων παντρεύονται. Επίσης η.χ. ή κόρη του πρώτου εξαδέλφου δύναται νά νυμφευθει μέ τόν πρώτο εξαδέλφο του πατέρα της.

Δύο άδέλφια δέν δύναται νά νυμφευθοϋν δύο άλλα άδέλφια ούτε ταυτοχρόνως (ΝΔ' Κανών τής Πενθέκτης Οίκουμενικής Συνόδου).

Δύο άδέλφια δύναται νά νυμφευθοϋν δύο πρώτα εξαδέλφια.

6) Ένεκα συγγενείας έξ άγχιστείας

Κωλύεται ό γάμος μετά συγγενών έξ άγχιστείας κατ' ευθείαν μέν γραμμήν άπεριορίστως, έκ πηγαίου δέ μέχρι καί του τρίτου βαθμοϋ. Έτσι κωλύεται ό γάμος

πατρός καί υἱοῦ μέ μητέρα καί θυγατέρα (α βαθμός κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀγχιστείας), παπποῦ καί ἐγγονῆς μέ μάμμη καί ἐγγονή (β βαθμός).

Συγγένεια ἐπίσης, ὅσον ἀφορᾷ στά κωλύματα τοῦ γάμου, ὑφίσταται καί μεταξύ τέκνου γεννημένου χωρίς γάμο τῶν γονέων του (ἐξώγαμου) ἢ τῶν κατιόντων αὐτοῦ καί τοῦ ἐξ ἀναγνωρίσεως πατρός του ἢ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν αὐτοῦ. Ἐπίσης τό μή γνήσιο τέκνο, δηλ. τό ἀναγνωρισθέν, ἐπέχει τάξη γνησίου ἀπέναντι τῆς μητέρας του καί τῶν πρὸς τὴν μητέρα συγγενῶν.

Ἐκ τοῦ πᾶντός ἀγχιστεία: Ὁ πρῶτον σύζυγος δέν δύναται νά συνάψει γάμο μετά τοῦ ἀδελφοῦ, θείου ἢ ἀνεψιοῦ τοῦ τέως συζύγου, οὔτε μέ τόν ἀνδράδελφο ἢ ἀνδραδέλφη (κουινιάδο ἢ κουινιάδα). Ἐπίσης δέν ἐπιτρέπεται σέ δύο ἀδελφούς ἢ ἀδελφές νά ἔλθουν σέ γάμο μετά τοῦ αὐτοῦ προσώπου ἀλληλοδιαδόχως. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐν λόγῳ κωλύματος ἀρχίζει μετά τῆ λύση τοῦ πρώτου γάμου, διότι ἡ ἐξ ἀγχιστείας συγγένεια ἐξακοῦθη ὑφισταμένη καί μετά τὴν λύση τοῦ γάμου.

Παρεπομένη ἢ καταχρηστική ἀγχιστεία: Κωλύεται ὁ γάμος συγγενῶν ἐξ αἵματος μέχρι καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τοῦ ἑνός τῶν συζύγων μετά συγγενοῦς ἐξ αἵματος μέχρι καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τοῦ ἑτέρου συζύγου. Συνεπῶς δέν δύναται νά συναφθεῖ γάμος μεταξύ γονέως ἢ παπποῦ, τέκνου ἢ ἐγγονοῦ καί ἀδελφοῦ ἑνός ἐκάστου τῶν συζύγων μετά τῶν αὐτῶν συγγενῶν τοῦ ἑτέρου συζύγου, τοῦ κωλύματος ὑφισταμένου καί μετά τῆ λύση ἢ ἀκύρωση τοῦ γάμου.

7) Ἔνεκα υἱοθεσίας

Κωλύεται ὁ γάμος τοῦ υἱοθετήσαντος ἢ τῶν κατιόντων αὐτοῦ μετά τοῦ υἱοθετηθέντος. Τό κώλυμα ὑφίσταται καί μετά τῆ λύση τῆς υἱοθεσίας.

8) Ἔνεκα τοῦ βαπτίσματος (πνευματικὴ συγγένεια)

Κωλύεται ὁ γάμος τοῦ ἀναδόχου μετά τοῦ ἀναδεκτοῦ τοῦ πατρός ἢ τῆς μητρός αὐτοῦ καί τανάπαλιν. Τό κώλυμα τοῦτο ἀναφέρει ὁ ΝΓ' Κανὼν τῆς Πενθέκτης ἐν Τρούλλῳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καί ἡ ἀπαγόρευση συνάψεως γάμου μεταξύ πνευματικῶν συγγενῶν ἐπεκτείνεται μέχρι καί τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, δηλαδή μέχρι τοῦ πατέρα ἢ τῆς μητέρας τοῦ ἢ τῆς ἀναδεκτοῦ.

Δέν λογίζονται πνευματικοὶ ἀδελφοί κατὰ τό νόημα τοῦ κανόνος ἐκεῖνοι πού ἔχουν κοινό ἀνάδοχο.

Κατακληίοντες τὴν παροῦσα Ἐγκύκλιον, ὑπενθυμίζουμε τὴν πιστὴ καί ἀπαρέγκλιτη ἐφαρμογὴ τῆς Ἐγκυκλίου μας 17/3-2-1999, μέ τὴν ὁποία ἀπαγορεύεται ἡ διαβάθμιση τῆς τελετουργίας τῶν γάμων σέ κατηγορίες, καθὼς καί ἡ ἀπαίτηση ἐκ μέρους τῶν ἐφημερίων συγκεκριμένου ποσοῦ γιὰ ἀμοιβή τους.

Μετ' εὐχῶν καί ἀγάπης

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

τὸ Ἀθηνεῶν Χριστόδωτος

